

ФОРМУВАННЯ САНІТАРНО-ГІГІЄНІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК ЕЛЕМЕНТ СИСТЕМИ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ІНЖЕНЕРА-ПЕДАГОГА ХАРЧОВОГО ПРОФІЛЮ

Сучасне українське суспільство вимагає від вищої освіти здійснювати підготовку майбутнього інженера-педагога з харчового профіля, який буде знаючим, думаючим і вміти самостійно здобувати та застосовувати на практиці нові знання та практичні навички. Підготовка висококваліфікованого інженера-педагога харчового профілю, спрямована на оволодіння знаннями та вміннями професії, із встановленням пріоритету до збереження духовних, моральних, естетичних і гуманістичних цінностей та творчої здібності до удосконалення, впровадження інноваційних технологій в навчально-виробничий процес закладів професійно-технічної освіти.

Застосування компетентнісного підходу до підготовки у вищій педагогічній школі, сучасного інженера-педагога харчового профілю за ступенем освіти «бакалавр», здійснюється відповідно до стандарту вищої освіти. Дана підготовка спрямована на формування професійної компетентності в рамках системи вищої освіти, що передбачає поєднання знань, вмінь і навиків для здатності досягати поставлених цілей або позитивного результату в процесі навчально-виробничої діяльності. Тобто готовність майбутнього інженера-педагога харчового профілю до професійної діяльності, залежить від професійної компетентності, що може проявитися тільки в процесі реальної професійно-педагогічної діяльності особистості [5].

Процес підготовки за спеціальністю 015 професійна освіта, харчові технології, передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук, для формування інтегральної, загальної, спеціальної фахової та спеціалізованої компетентності майбутнього фахівця [4]. Тому процес підготовки повинен бути зорієнтований не на просте кількісне накопичення теоретичних знань і практичних умінь студента, а визначення та досягнення поставлених цілей, що передбачають якісне вдосконалення особистості, формування певних якостей, підвищеного ставлення як до себе, так і до навколишнього оточення. Саме

досягнення цих цілей і передбачає формування компетентного фахівця в процесі його підготовки у системі ВНЗ [2].

На нашу думку, одним із важливих елементів формування професійної компетентності інженера-педагога харчового профілю, є компонент «життя- та здоров'язбереження», що передбачений освітнім стандартом. Отримання знань з даного компоненту сприяє мотивації майбутнього фахівця до здатності організувати й регулювати професійну діяльність у сфері збереження життя та здоров'я в середовищі закладу професійно-технічної освіти. Також, взявши до уваги загальнодержавну програму «Здоров'я – 2020: український вимір», що зосереджена на збереженні та зміцненні здоров'я населення завдяки здійсненню профілактики [3], вказує на необхідність формування здоров'язбережувальної компетентності у майбутнього інженера-педагога харчового профілю.

Ряд науковців Ю. Бойчук, О. Вишовська, С. Єрмакова, В. Єсипчук, Ж. Козіна, Ю. Носко, В. Оржеховська, О. Отравенко, О. Халло, Д. Яременко та ін. працюючи над питанням здоров'язбереження в освітньому просторі, засвідчили актуальність зростання інтересу до даної проблеми. Їх бачення у вирішенні даної проблеми полягає у спрямуванні закладу освіти до виконання здоров'язбережувальної функції. Дана робота полягає у застосуванні змістового підходу, тобто включення питання здоров'я в зміст навчальних програм, а процесуальний підхід полягає у забезпеченні здоров'язбережувального результату у проведенні навчально-виховного процесу.

На думку О.А. Антонової в системі професійно-технічної освіти здоров'язбережувальну компетентність педагога пояснюється як інтегральна якість особистості, що базується на інтеграції знань і досвіду та виявляється в здатності готовності до діяльності, щодо збереження здоров'я в освітньому середовищі. Як підкреслює Д.В. Вороніна здоров'язбережувальна компетентність передбачає не тільки медико-валеологічну інформативність, але й застосування здобутих знань на практиці, володіння методиками зміцнення здоров'я й запобігання захворюванням. Отже, формування у студентів спрямованого мислення на збереження й зміцнення здоров'я – невід'ємний

компонент здоров'язберігаючої компетентності майбутніх фахівців [6]. Тому, здоров'язбережувальна компетентність майбутнього інженера-педагога харчового профілю, повинна бути спрямована на зацікавлення учнів закладів професійно-технічної освіти, до прагнення бути здоровими, використовувати здатність взаємодії з навколишнім світом, жити з дотриманням законів природовідповідності.

Науковці О. Іонова та Ю. Лук'янова в педагогічному аспекті здоров'язбереження, що застосовується в процесі навчання й виховання, передбачають створення для молоді безпечних й комфортних умов навчання та життя. На думку Л. Волошко формування інтересу до використання здоров'язбереження студентською молоддю полягає у застосованих гігієнічних заходів, які передбачають оптимізацію режиму робочого дня студента, харчування, якості навчальних аудиторій та інтер'єрів, колористики приміщень, забезпечення оптимальної рухової активності та ін. [1]. На думку Т. Григор'євої, дотримання здорового способу життя залежить від гігієнічної поведінки, що базується на науково-обґрунтованих санітарно-гігієнічних нормативах, спрямованих на зміцнення і збереження здоров'я, активізацію захисних сил організму, забезпечення високого рівня працездатності, досягнення активного довголіття. Санітарно-гігієнічні вимоги С. Новописьменний відносить до існуючих здоров'язбережувальних технологій. Дану позицію підтримують і С. Виговська та А. Виговський, вказуючи, що формування здорового способу життя ґрунтується на ідеологічних засадах, з виконанням вимог гігієни та санітарії. Враховуючи вище викладене дає зрозуміти важливість гігієни та санітарії, що формує санітарно-гігієнічну компетентність в майбутніх інженерів-педагогів харчового профілю.

Освітній стандарт з підготовки майбутніх інженерів-педагогів харчового профілю, передбачає предмети, як «охорона праці та безпека життєдіяльності», «основи здоров'язбереження», «основи фізіології та гігієни харчування», «основи мікробіології, санітарії і гігієни» та ін. що дають санітарно-гігієнічні

знання студентів. Але аналіз перерахованих дисциплін вказав на те, що дані санітарно-гігієнічні знання, які мають бути спрямовані на формування санітарно-гігієнічної компетентності у майбутніх інженерів-педагогів харчового профілю є початковими, неповними та безсистемними.

Імпонує погляд С. Зелінського, що використовує трансдисциплінарний підхід, для інтегрування дисциплін. Це реалізує спосіб розширення наукового світогляду студента, який полягає в розгляді певних явищ поза межами певної навчальної дисципліни. Тобто для вирішення комплексу проблем необхідно використати взаємодію декількох дисциплін.

Тому, формування санітарно-гігієнічної компетентності у майбутніх інженерів-педагогів харчового профілю, необхідно здійснювати на основі **трансдисциплінарного підходу**, а саме міждисциплінарного зв'язку. Застосування даного елемента в педагогічній системі підготовки майбутніх інженерів-педагогів харчового профілю, створить сприятливі умови для набуття знань та формуванню вмінь в інженера-педагога харчового профілю, які зможе він застосувати їх у практиці, мета яких полягатиме у зміцненні здоров'я як власного так і оточуючих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Волошко Л., Вишар Є. Здоровозберігаючі освітні технології у ВНЗ // IX Международная научно-практическая Интернет-конференция «Наука в информационном пространстве» 10–11 октября 2013. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.confcontact.com/2013-nauka-v-informatsionnom-prostranstve/pe2_voloshko.htm.
2. Креденец Н. Концептуальні засади формування професійної компетентності фахівців легкої промисловості // Педагог професійної школи: зб. наук. пр. – К. : Наук. Світ. – 2002. – Вип. VII. – С. 170–178
3. Концепції Загальнодержавної програми «Здоров'я 2020: український вимір» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.moz.gov.ua
4. Проект стандарту вищої освіти. СВО_ПО_ХТ - 2016. Рівень вищої освіти – перший. Ступінь вищої освіти – бакалавр. Галузь знань – 01 Освіта.

Спеціальність – 015 Професійна освіта. Харчові технології. Кол.автор. Гуменюк Т.Б., Зубар Н.М., Волкова А.А. м. Бровари – 2016. – 25 с.

5. Тархан Л. Проблема фундаментальності в підготовке інженера-педагога // Педагог професійної школи: зб. наук. праць. – К.: Наук. Світ, 2002. – Вип. VII. – С. 274–280.

6. Шовкова А. Формування здоров'язбережувальних компетентностей учнів професійно-технічних закладів освіти // Формування здоров'язбережувальних компетентностей сучасної молоді: реалії та перспективи: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої Всесвітнім Дням цивільної оборони та охорони праці, м. Полтава, 27-28 квітня 2017. – 404 с.